



Финансирано от
Европейския съюз
NextGenerationEU

1.3 Управление на данни, информация и дигитално съдържание

МУЛТИМЕДИЙНА ПРЕЗЕНТАЦИЯ

Файлов формат и разширение

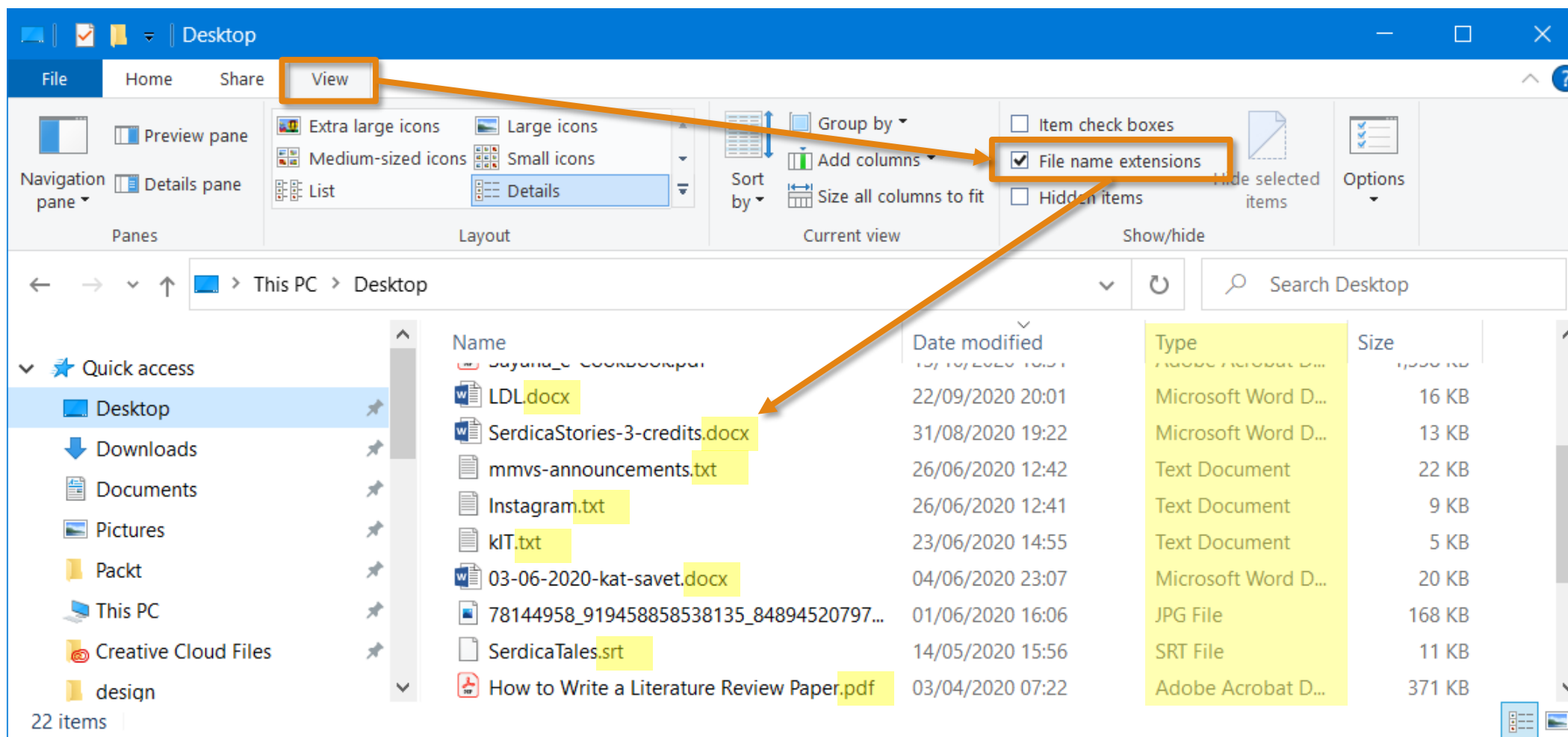
ФОРМАТ

- Начин за кодиране на информация във вид, подходящ за съхранение
- Позволява на компютърните програми да преобразуват информацията от машинния език в достъпен за човека вид и обратно.
- Различни формати за различни видове данни
- Един тип данни може да се запише в няколко различни формата.

РАЗШИРЕНИЕ

- Три (рядко два, четири или пет) букви на латиница, отделени с точка от името на файла
- Показва файловия формат
- Разпознава се от програмите, които отварят файла
- Повечето файлови разширения са съвместими с няколко различни програми.

Преглед на разширение



Промяна на файловия формат

1. Отворете файла
2. Щракнете върху менюто File (Файл)
3. Щракнете върху Save As (Запиши като)
4. Изберете папката, където искате да запишете новия файл
5. В полето File Name (Име на файл) запишете новото име на файла
6. В полето Save as type (Запиши като тип) изберете новият формат на файла. Това ще смени разширението му в полето File Name.
7. Потвърдете записването с бутона ОК

Info

New

Open

Save

3

Save As

Save as Adobe PDF

Print

Share

Export

Close

Account

Options

Save As



OneDrive - Personal



Computer



Add a Place

4. Избор на място за съхраняване



Computer

Current Folder

Текуща папка

Ready-3-4

Documents » FMI » Course plans » DigiComp » Ready-3-4

Recent Folders

Последно отворяни папки

Ready-3-4

Documents » FMI » Course plans » DigiComp » Ready-3-4

нива 3-4

Documents » FMI » Course plans » DigiComp » 01. програми » нива 3-4

DigiComp

Documents » FMI » Course plans » DigiComp

IST students

Documents » BF » 2018-19 » IST » IST students

BF

Documents » BF

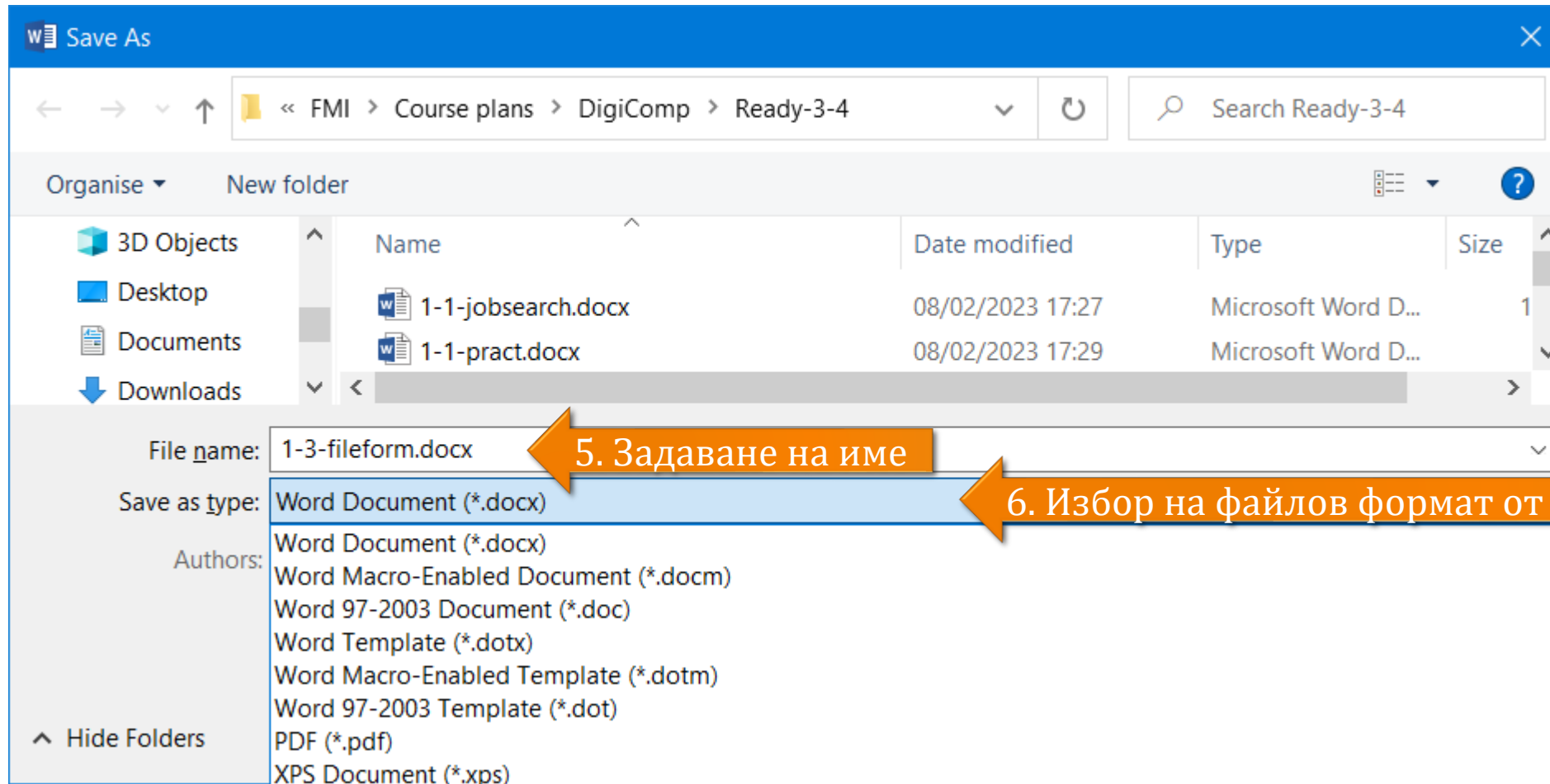
Documents

Desktop



Browse

Избор на други папки



Забележки

- Информацията, съхранена във файла, може да изглежда по различен начин.
- Размерите на файла може да се различават при записването му в различни формати.
- Някои програми или устройства, които досега са работили с файла, може да не го отворят в новия му формат.

Видове файлови формати

СПОРЕД ДАННИТЕ, КОИТО СЪХРАНЯВАТ

Текстови файлове

ТЕКСТОВИ ФОРМАТИ

ТЕКСТОВИ ФОРМАТИ		
txt	Неформатиран текстов файл	Всички текстови редактори
rtf	Rich Text Format файл	Всички текстови редактори
doc	Текстов документ на Microsoft Word преди версия 2007	Word и подобни програми за текстообработка
docx	Текстов документ на Microsoft Word	Word и подобни програми за текстообработка – версии след 2007
odt	Open Document Text, алтернатива на текстовите формати на MS Word	OpenOffice, Word и подобни програми за текстообработка

Файлове с изображения

ФОРМАТИ ЗА РАСТЕРНИ ИЗОБРАЖЕНИЯ

bmp	Растерен файл	Повечето редактори за изображения
gif	Файл във формат Graphics Interchange Format. Поддържа анимации	Всички редактори за изображения
jpg, jpeg	Фото файл Joint Photographic Experts Group. Стандартен формат за снимки и непрозрачни, еднослойни изображения	Всички редактори за изображения и цифрови фотокамери, включително камери на смартфони
png	Файл на Portable Network Graphics, който поддържа прозрачност	Повечето редактори за изображения
tif, tiff	Файл във формат Tagged Image File Format. Универсален формат за сканиране и предпечатна подготовка на изображения	Повечето редактори на изображения
psd	Файл на Adobe Photoshop за съхраняване на изображения със слоеве	Adobe PhotoShop и подобни програми за графичен дизайн и фотообработка

ФОРМАТИ ЗА ВЕКТОРНИ ИЗОБРАЖЕНИЯ

eps	Encapsulated Postscript - стандартен тип файл за импортиране и експортиране на всякакви комбинации от текст, графики и снимки	Почти всички програми за векторна графика
svg	Scalable Vector Graphics - двумерна векторна графика с възможност за включване и на растерни изображения	
ai	Файл на програмата Adobe Illustrator от софтуерния пакет Adobe за векторни изображения	Adobe Illustrator и подобни програми
cdr	Файл на програмата CorelDraw от софтуерния пакет Corel за векторни изображения	CorelDraw и подобни програми

Аудио- и видео файлове

ФОРМАТИ ЗА ВИДЕО И АУДИО

avi	Видео или аудио файл Audio Video Interleave	Програми и устройства за четене и възпроизвеждане на аудио и видео файлове
mov	Файл във формат Apple QuickTime	
mp3	Аудиофайл MPEG layer 3, най-популярния аудио формат за музика	
mp4	Видео MPEG 4 файл	
vob	Файл с видео обект	
wav	Wave аудиофайл без компресия	
wma	Мултимедиен аудиофайл на Windows	

Офис формати

ФОРМАТИ ЗА ЕЛЕКТРОННИ ТАБЛИЦИ

csv	Файл със стойности, разделени със запетая, при което се образува електронна таблица	Excel и подобни програми за електронни таблици
xls	Microsoft Excel работна книга с електронна таблица преди версия 2007	Excel и подобни програми за електронни таблици
xlsx	Microsoft Excel работна книга с електронна таблица	Excel и подобни програми за електронни таблици – версии след 2007

ФОРМАТИ ЗА ПРЕЗЕНТАЦИИ

pps	Слайдшоу на Microsoft PowerPoint преди версия 2007	PowerPoint и подобни програми за презентирание
ppsx	Слайдшоу на Microsoft PowerPoint	PowerPoint и подобни програми за презентирание – версии след 2007
ppt	Формат на Microsoft PowerPoint преди версия 2007	PowerPoint и подобни програми за презентирание
pptx	Презентация на Microsoft PowerPoint	PowerPoint и подобни програми за презентирание – версии след 2007

Формати за компресиране на данни

КОМПРЕСИРАНИ ФАЙЛОВИ ФОРМАТИ		
gz	Компресиран файл на GNU zip за операционната система Линукс	WinRar или подобна програма за разархивиране на файлове
rar	Компресиран файл на Roshal Archive	WinRar или подобна програма за разархивиране на файлове
zip	Компресиран файл за операционната система Уиндоус	WinZip или подобна програма за разархивиране на файлове

Други формати

ДРУГИ ФАЙЛОВИ ФОРМАТИ

exe	Изпълним програмен файл	Саморазархивиращ се инсталационен файл за операционната система Windows
htm, html	Страница с хипертекстов език	Интернет браузъри, прости текстови редактори
pdf	Файл с формат Portable Document Format. Универсален формат за четене и изпращане на текстови документи	Adobe Acrobat Reader, интернет браузъри
pub	Microsoft Publisher файл за предпечатна подготовка	Програмата за предпечатна подготовка Microsoft Publisher
sys	Файл на Microsoft DOS и Windows системни настройки и променливи	Операционната система
tmp	Файл с временни данни	Операционната система

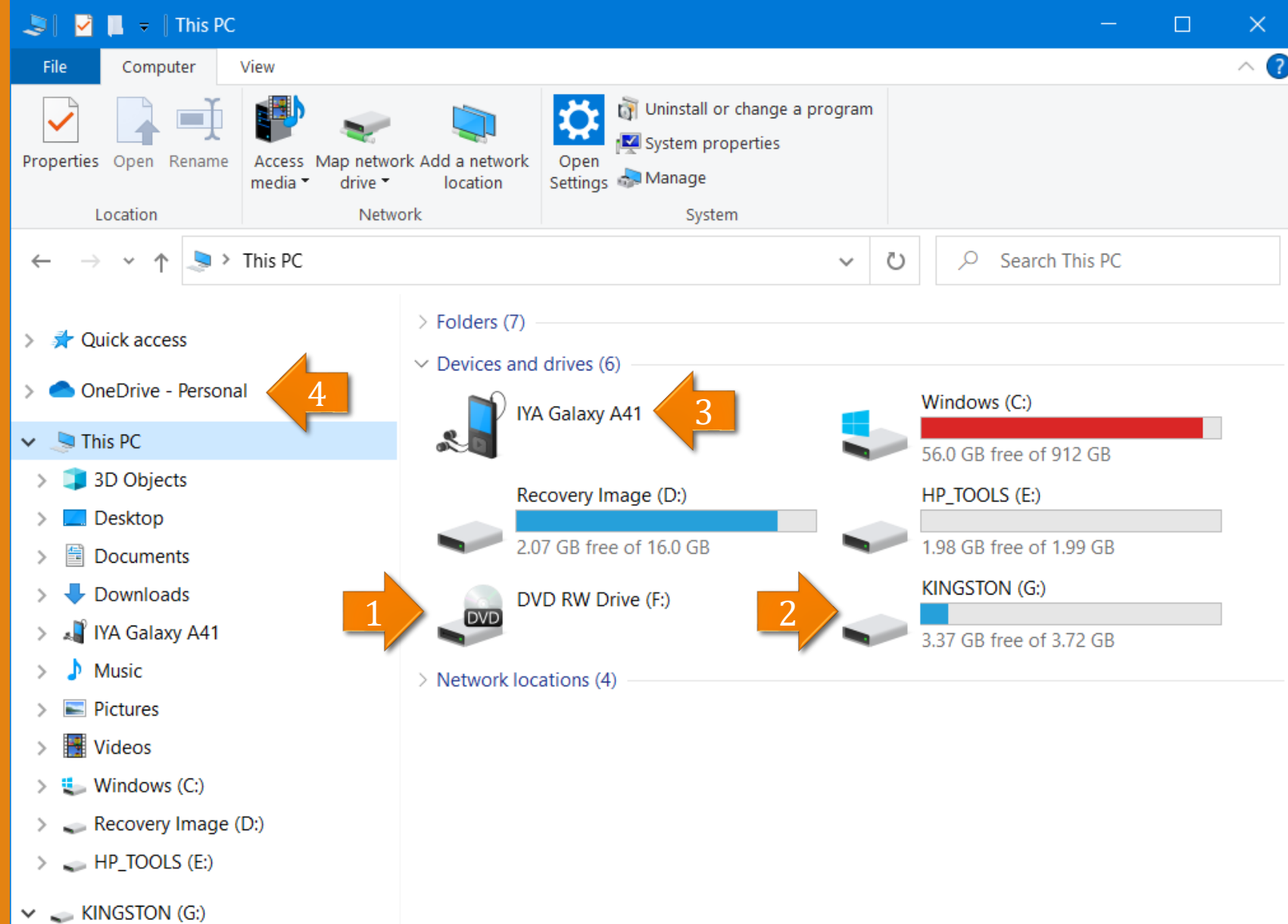
Съхраняване на файлове

НА РАЗЛИЧНИ УСТРОЙСТВА

Визуализация на хранилищата във File Explorer

Свързаните към компютъра устройства с памет се извеждат в корена This PC и се означават с поредна буква и/или името на устройството

1. Оптично устройство (празно)
2. USB флаш памет
3. Смартфон
4. Връзка към облачното хранилище Microsoft OneDrive



Физически хранилища на данни

- Върху всяко устройство с памет може да бъде създадена дървовидна файлова структура, подобна на тази на компютърния диск.
- По подразбиране, при прехвърляне на данни на друго устройство се създават копия на файловете, освен ако потребителя изрично не е указал преместването им.
- Преносимите хранилища на данни се свързват с компютъра, за да обменят данни с него, и не изискват Интернет връзка.
- Видове преносими хранилища на данни – оптични дискове, устройства с флаш памет, мобилни устройства.

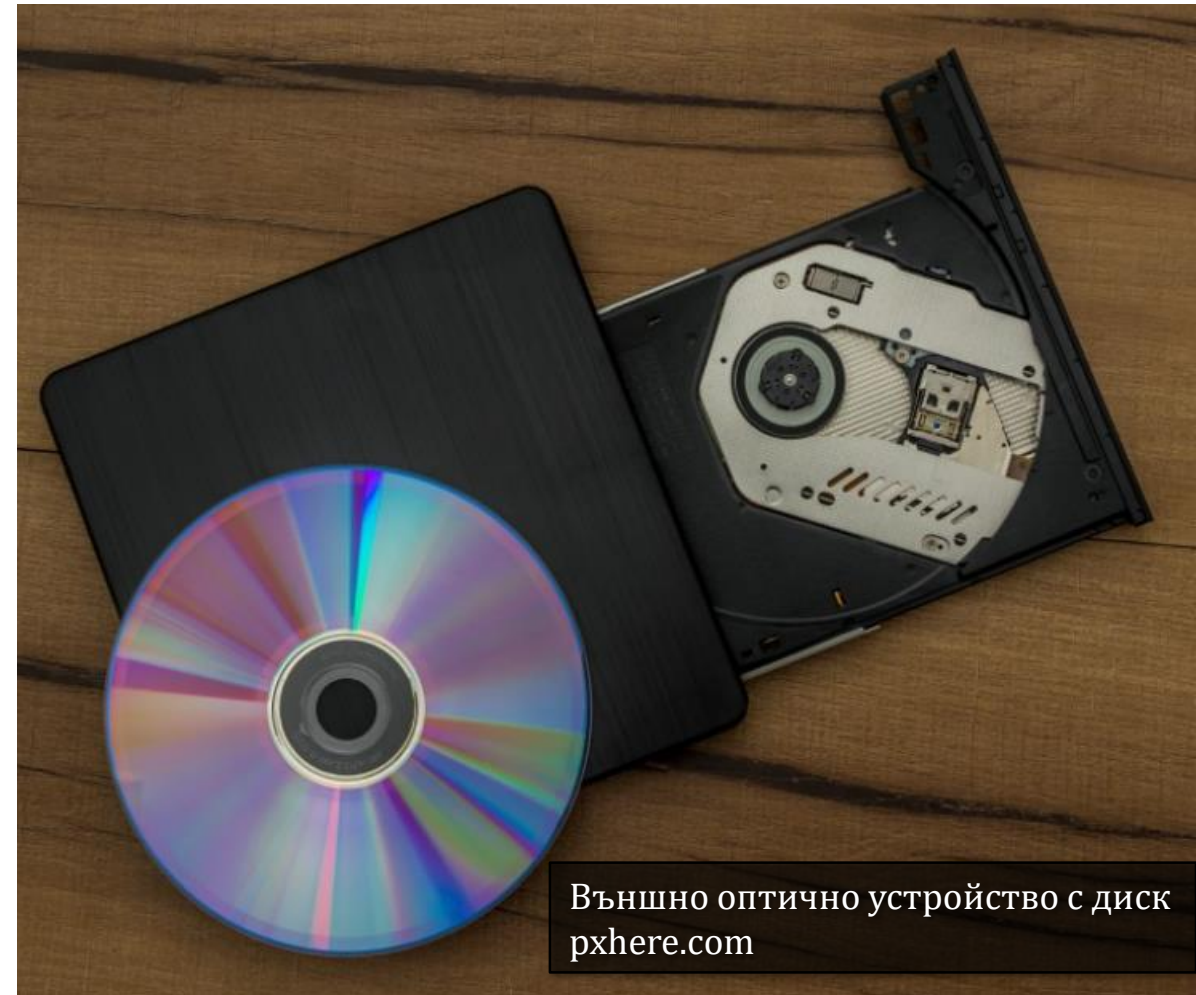
Оптически дискове

- Кръгли, плоски поликарбонатни дискове, покрити с тънък слой метал.
- Изискват специално устройство за разчитане и записване
- В зависимост от типа, данните могат да се записват еднократно или многократно
- Видове
 - CD, 700 MB. Основно приложение – аудиозаписи
 - DVD, 4,7 GB. Основно приложение – видеозаписи
 - BD, 25 GB за едностранния и 50 GB при двустранния. Основен носител за видеоигри, предназначени за конзоли



Ограничения в употребата на оптични дискове

- По-компактни от външните дискове, но с много по-малък капацитет
- Ниска цена на носителя, но висок риск от повреда. Повърхността лесно се надрасква.
- Хардуерът за четене и запис не е стандартна част от съвременните компютри, но може да бъде закупен допълнително



Външно оптично устройство с диск
pxhere.com

Преносими (външни) дискове

- SSD - алтернатива на твърдите дискове (HDD).
- Нямаат подвижни механични части, а полупроводникова флаш памет, поради което са безшумни и по-устойчиви на механични повреди
- Имат голям капацитет, сравним с твърдия диск; най-голям в сравнение с всички други преносими носители на данни – до няколко ТВ
- Някои външни дискове са с автономно захранване и охлаждане, или да използват захранването на компютъра
- Свързват се към USB порта на компютъра
- Подходящи за пренос и съхранение на голям обем данни

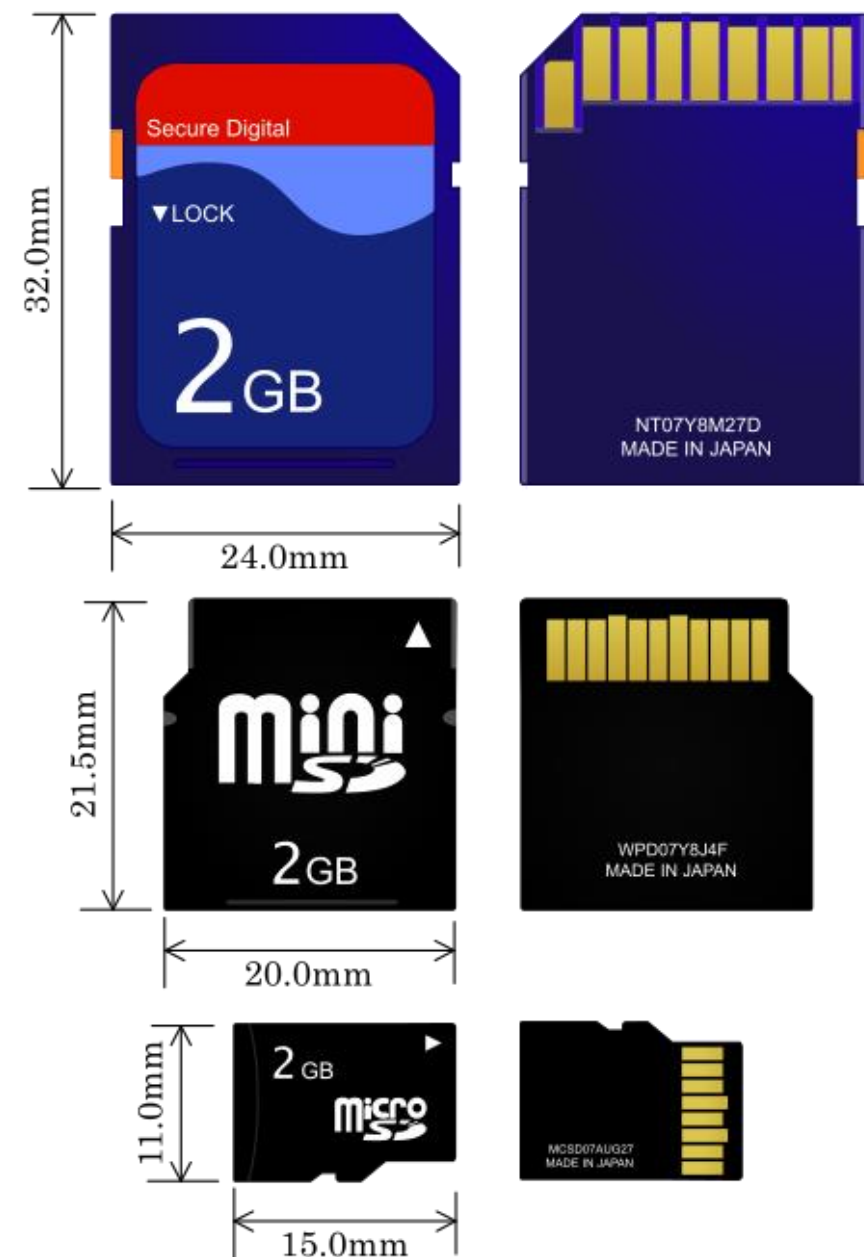
USB флаш памет

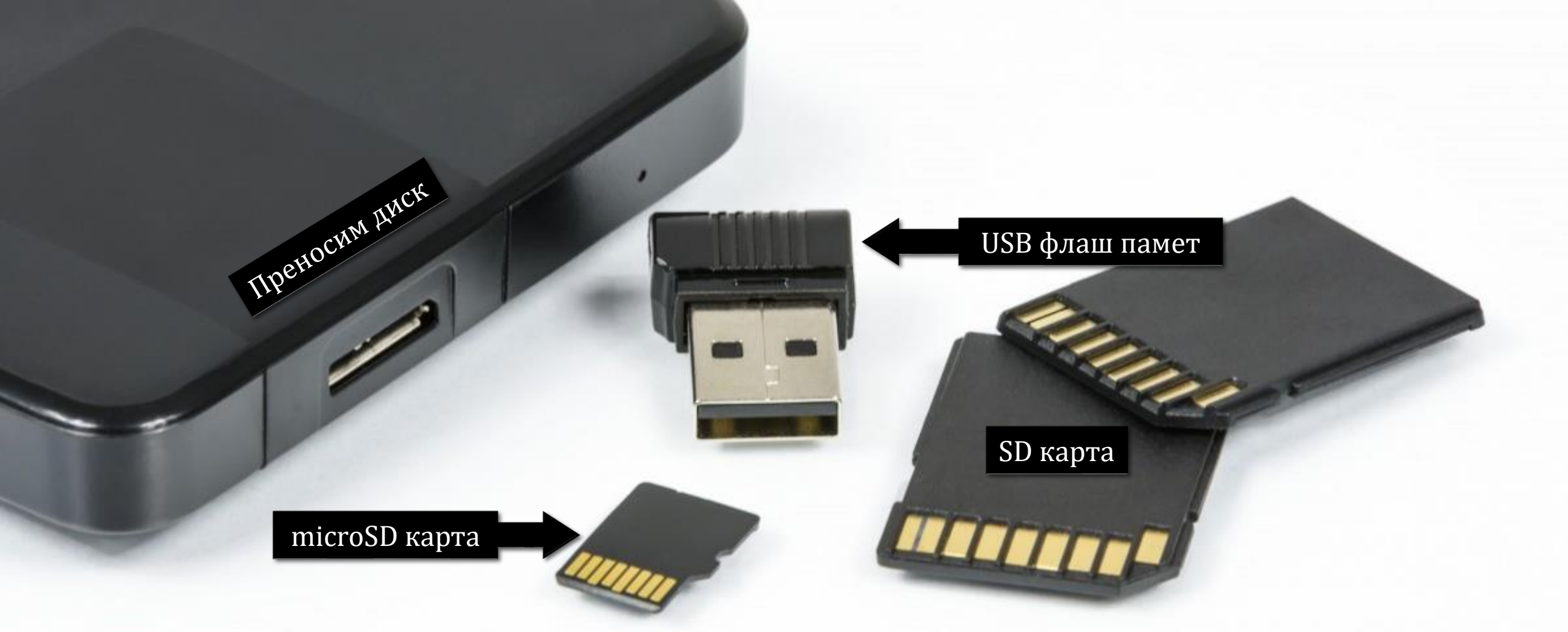
- Държат първенството като преносим носител на данни поради малките си размери, комбинирани с удобство за употреба.
- Капацитет - 16, 32, 64, 128, 512 GB, до 1 и 2 TB.
- Свързват се в USB порта на компютъра и се използват основно за пренос на данни.
- Някои модели имат допълнителен накрайник за microUSB или USB-C порт.



SD и microSD карти

- Основна памет при цифровите фотоапарати и видеокамери
- Допълнителна памет при мобилни устройства
- Същият капацитет като на USB флашките
- Най-компактни (11 x 15 мм при microSD)
- Поставят се в специално гнездо на устройството. Някои компютри също имат вградено гнездо за директно разчитане на карти памет





Сравнение между отделните флаш памети

Преносими устройства

- Преносими компютри (лаптопи) и мобилни устройства (смартфони, таблети, електронни четци)
- Данните се съхраняват във вътрешната памет на устройството, на която е инсталиран и софтуера, както и в допълнителните памети (обикновено карта с памет)
- Данните могат да се синхронизират между отделните устройства, както и между устройството и т. нар. облачна среда за съхранение.
- Обмяна на данни между устройствата
 - Физическа връзка (USB/microUSB/USB-C порт или LAN кабел)
 - Безжична връзка – Bluetooth или WiFi

Предимства и недостатъци на физическите хранилища

ПРЕДИМСТВА

- Разнообразен капацитет – от няколко МВ до няколко ТВ
- Съвременните версии са изключително компактни
- Подходящи за архивиране, съхранение и обмяна на голям обем данни

НЕДОСТАТЪЦИ

- Цената нараства с увеличаване на капацитета
- Малките размери правят носителите лесни за загубване
- Повреждането на физическия носител унищожават данните
- Ограничен „срок на годност“

Облачни хранилища на данни

- Достъпват се с Интернет връзка
- Физическите хранилища са свързани на различни локации
- Изискват създаване на потребителски профил
- По-сигурни от физическите носители за домашна употреба от гледна точка повреждане и загуба на данни
- Някои облачни хранилища предлагат допълнителни услуги към съхраняването на данни

Microsoft OneDrive

<https://onedrive.live.com>

- Безплатно пространство до 5 GB
- Интеграция с Windows
- Възможност за създаване и редакция на файлове с базови офис приложения

Irena Avdjieva

Search everything

+ New Upload Sort Info

Folder

Word document

Excel workbook

PowerPoint presentation

OneNote notebook

Forms survey

Plain text document

My files

Name	Modified	File size	Sharing
Documents	12/20/2021	4.32 MB	Private
Email attachments	1/4/2017		Private
Personal Vault	9/10/2019		Private
Pictures	12/25/2016		Private
Document.docx	1/20/2023	10.2 KB	Private

Get more storage for all your files and photos.
[Learn more about storage plans.](#)

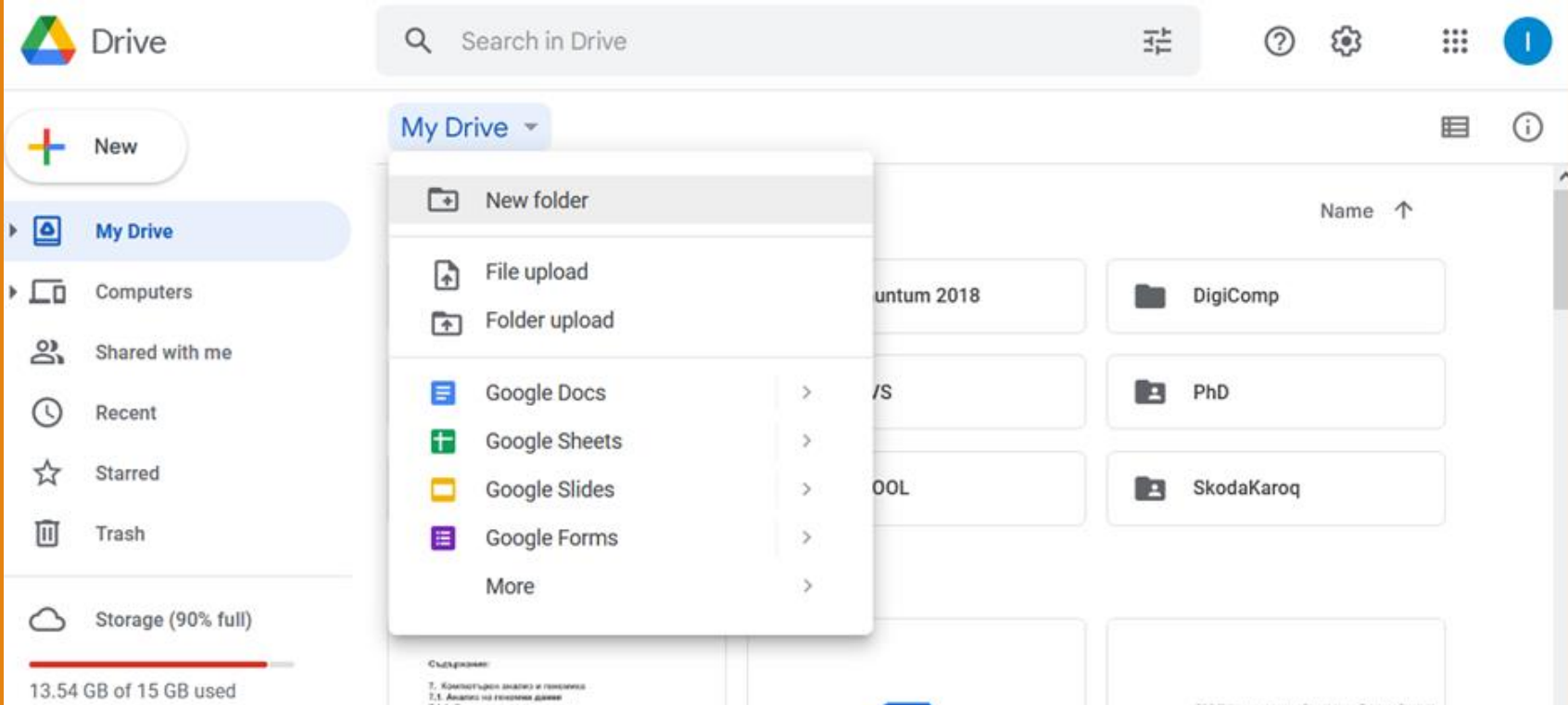
Buy storage

4.33 MB used of 5 GB

Google Drive

<https://drive.google.com>

- Безплатно хранилище до 15 GB
- Интеграция с Android
- Възможност за създаване и редакция на файлове с базови офис приложения



Други облачни услуги

- [Dox.bg](https://dox.bg) – българска платформа с безплатно хранилище до 5 GB. Предлага и временно хранилище за споделяне на файлове до 2 GB без регистрация
- [pCloud](https://pcloud.com) - безплатно хранилище до 10 GB. Предлага и еднократно закупуване на 2 TB с неограничен срок на ползване. Поддържа и български език
- [DropBox](https://dropbox.com) - безплатно хранилище до 2 GB. Предлага автоматична синхронизация на данните

Предимства и недостатъци на облачните хранилища

ПРЕДИМСТВА

- Повишена защита от повреда и загуба на данни
- Достъп от всякакви устройства чрез Интернет връзка
- Възможност за синхронизиране на данните
- Възможност за допълнителни услуги

НЕДОСТАТЪЦИ

- Ограничен капацитет (при безплатните хранилища)
- Повишен риск от изтичане на информация в сравнение с физическите хранилища без Интернет връзка
- По-ниска скорост на пренос на данни в сравнение с физическите носители



Съпоставка между физическо и облачно хранилище на платената услуга pCloud



В pCloud

- Еднократно плащане, пространство до живот 😊
- Никога няма да се развали, или да бъде откраднат 😊
- Файловете ти ще бъдат запазени на защитено място и никога няма да ги изгубиш 😊
- Разполагаш с достъп отвсякъде 😊
- Лесно може да стриймваш файловете си и да ги споделяш с приятели 😊
- Цена на ГБ е значително по-ниска от цената на SSD 😊
- Скоростта за пренос на данни зависи само от твоята интернет връзка 😞

Във външен хард диск:

- Еднократно плащане 😊
- Бърз трансфер на данните 😊
- 20% шанс за повреда още през първата година 😞
- Може да бъде повреден, откраднат или др. 😞
- 2 TB SSD струва над 700 USD 😞
- Висока цена за възстановяване на файлове (средно 1,000 USD) 😞
- Нужна е връзка с кабел, за да получиш достъп до файловете си 😞

Благодаря

ЗА ВАШЕТО ВНИМАНИЕ!